

مشهد شهر روایت‌ها به «روایت شهر»

شکيبا افخمى راد

نخستین نشست هم‌افرینی فیلم‌نامه‌مستند و خردروایت مبتنی بر هویت مشهد الرضا^۱ با عنوان «رویداد ملی روایت شهر، با حضور جمعی از مسئولان شهری و اعضای کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر مشهد، روز گذشته، ۲۸ مرداد، در کارخانه نوآوری مشهد آغاز به‌کار کرد. این رویداد با هدف هم‌افرینی در تولید آثاری که بتوانند تصویر رسانه‌ای مشهد الرضا^۲ را با محوریت مزیت‌های هویتی آن در سطح ملی و بین‌المللی ارتقا دهند، به‌همت و با سرمایه فرهنگی شهریاران برگزار می‌شود.

مؤسسه فرهنگی شهرآرا که برگزار کننده بوداد، روایت شهر آراست، خاطرنشان کرد: شهرآرا پیش تر در کنار انتشار روزنامه، گاهی کارهای دیگری هم انجام می داد، اما با تغییر اساسنامه، این مجموعه را به یک سازمان فرهنگی و اجتماعی تبدیل کردیم که انتشار روزنامه کوچک ترین وظیفه اش محسوب شود. حجت الاسلام و المسلمین منصوریان شهید را شرمسین پورپرکت و تنها شهر دیو دانست که سازش مبتنی بر شهادت است. او همچنین یادآور شد: از آنجایی که خرده روایت ها و

نگهداری از روایت‌ها در قالب هنری

حجت الاسلام والمسلمین حسن منصوریان، رئیس کمیسیون فرهنگی، اجتماعی، زیارت، گردشگری و رسانه شورای اسلامی شهر مشهد، در مراسم افتتاحیه رویداد «روایت شهر» گفت:

ما در آغاز فعالیت دوره ششم شورای اسلامی شهر مشهد، متوجه کمبود یک بانک اطلاعاتی در رابطه با حوزه‌های مختلف شدیم که یکی از آن‌ها «روایت شهر» بود. یعنی محلی برای جمع آوری روایت‌ها داشته باشیم و طایفه را به شناسایی و ثبت روایت‌ها تشویق کنیم.

شما سنجیده‌ترین روایت‌ها را می‌توانید در این مجموعه ببینید. ما سعی داریم تا بتوانیم روایت‌های شما را در کنار هم بچینیم و به گونه‌ای نمایش دهیم که مردم بتوانند با نگاه کردن به این مجموعه، به خوبی با تاریخ و فرهنگ خودشان آشنا شوند.

در ادامه، وی افزود: «روایت شهر» مجموعه‌ای است که به دنبال ثبت روایت‌های مردمی است و به همین جهت، به عنوان یک روایت شهری شناخته می‌شود. این مجموعه، به گونه‌ای طراحی شده که بتواند روایت‌های مردمی را به بهترین شکل ممکن ثبت و نگهداری کند.

منصوریان تصریح کرد: «روایت شهر» به گونه‌ای طراحی شده که بتواند روایت‌های مردمی را به بهترین شکل ممکن ثبت و نگهداری کند.

در پایان، وی افزود: «روایت شهر» به گونه‌ای طراحی شده که بتواند روایت‌های مردمی را به بهترین شکل ممکن ثبت و نگهداری کند.

سنگ بنای توحید و اخلاق گذاشته شود،
حتما جریان قدرت و ثروت هم در کنارش
پدیدار می‌گردد. شیطان برای انحراف
آذهان مردم از این گنبد و بارگاه همه قوای
خود را به کار گرفته است. کسانی که
می‌توانند از این انحراف جلوگیری کنند،
هنرمندان هستند. جفت الاسلام والمسلمین
منصوریان ادامه داد: هنرمندان باید با ایجاد
حال خوب و تولید اثر فاخر کمک کنند جلوی
انحرافی که توسط جریان قدرت و ثروت ایجاد
شده است برنگرفته شود.

همراهی ۱۰ سازمان

سید میثم موسوی مهر، مدیرعامل مؤسسه شهر آرا، نیز در این مراسم گفت: «اینجا اولین گام تولید آثار تصویری با تأکید بر روایت‌های مرتبط با مشهد رضاء^(ع) است و تلاش می‌کنیم با کمک کسانی که طرح و ایده ارائه کرده‌اند، این مسیر را شروع و به سمت تولید آثار فرهنگی حرکت کنیم. او با اشاره به حضور صد هنرمند در نخستین نشست هم‌آفرینی فیلم نامه مستند و خرده روایت میثمی بر روی مشهد رضاء^(ع) اضافه داد: این چهار روز

فرصت مناسبی برای شرکت کنندگان است تا با موقعیت ها و این های مردم مشهد بیشتر آشنا شوند و بتوانند طرح های شان را کامل تر کنند. به گفته موسوی مردم هر کسانی که در این رویداد حضور دارند یا صاحب طرح هستند یا به خاطر روزه و فعالیت هایشان انتخاب شده اند تا به حوزه تولید آثار مرتبط با مشهد الرضا^۱ ورود پیدا کنند. مدیر عامل مؤسسه فرهنگی شهریار آداور گفت: حدود ۱۰ سال زمان در کنار مافرا گرفته اند تا بتوانند فیلم نامه های را به بشر نمایشیم و آثار تصویری تولید کنیم.

مدیرعامل مؤسسه فرهنگی شهرآرا در نشست خبری رویداد «روایت شهر» بیان کرد

اقبال کشوری به سوژه‌های مشهدی

عکس: سعید گلی - شهر آرا

گفته او مجموعه‌هایی مانند بنیاد شهید و امور ایثارگران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، صداوسیما، آستان قدس رضوی و صندوق نوآوری و خلافت نیز اعلام آمادگی کرده‌اند و از ورود بخش خصوصی به این رویداد نیز استقبال می‌شود.

مدیرعامل مؤسسه شهرآرا تأکید کرد: خرده‌روایت به سرمایه‌گذاری آن‌چنانی نیاز ندارد ولی تعداد این خرده‌روایت‌ها برای ما اهمیت دارد و ما می‌خواهیم تعداد را بالا ببریم.

● امکان امتداد «روایت شهر»
موسوی مهر درباره برنامه‌های آینده «روایت شهر» نیز گفت:
ما الان ۷۵۰ سوژه آماده کرده‌ایم که از آن‌ها به تعدادی
پرداخته‌ایم، یعنی هنوز سوژه‌های فراوانی در رابطه با
خیابان‌ها، افراد و آیین‌ها مشهود وجود دارد؛ از این رو
قطعاً این رویداد امکان امتداد دارد.

او تأکید کرد: به «روایت شهر» نباید به عنوان یک اتفاق و جشنواره نگاه کنیم. ما در این رویداد درباره چرخه تولید از سوژه تا ساخت اثر و اگرانش صحبت می کنیم و تازمانی که آثار این دوره به مرحله توزیع برسند، امکان دارد یک

گاهمان را به یک سوژه مطرح می‌کنیم، به ممکن است
فیلم‌ساز به آن سوژه نگاه انتقادی داشته باشد که ما از این
پلایساق استقبال می‌کنیم، موسوی مهر تأکید کرد: البته ما
دنبال این هستیم که تولید آثار، تصویر را مزیت‌های
مشهد توسعه پیدا کند، چون فکر می‌کنیم به اندازه کافی
برای هر نقاط ضعف مشهد اثر منتشر شده است؛ یعنی
دیجی‌تالی می‌کنیم قسمت مزیت‌ها را بر پشت‌تر انجام دهیم.
برای توسعه موسسه شهرآر از درباره فیلم‌نامه‌ها نیز
توضیح داد: فیلم‌نامه‌هایی که از نظر تهیه‌داوران ما
استاندارد باشند در یک مجموعه قرار می‌گیرند تا شرکای
از میان آن‌ها براساس معیارهایی که دارند انتخاب کنند.
رواقع ما و نهاد‌های دیگر به‌صورت پایاپای و درصد
بر ساخت فیلم‌نامه‌ها شرکت می‌کنیم، موسوی مهر
اشاره به هرگز گیری از ظرفیت‌های مختلف برای ارائه
صوری مؤثر از مشهد^{۱۵} خاطر نشان کرد: ما به‌سراغ
زبان‌های متولی تولید آثار فرهنگی چون بنیاد سینمایی
آرایی، بنیاد سینمای جوان، بنیاد بین‌المللی امام‌رضا^{۱۶}
ساخته‌های انقلاب اسلامی رفیقیم و با آن‌ها برای حمایت
حوزه آثار مرتبط با مشهد تهاجم‌ها می‌افزاییم.

سال طول بکشد. مدیرعامل مؤسسه شهرآرا ادامه داد: بهترین تبلیغ برای ما این است که آثار این دوره در مرحله توزیع قرار بگیرند. به این ترتیب فیلم سازان و نهادهایی مختلف خروجی کار را می بینند و به حضور در دوره های بعدی رغبت می شوند.

او درباره امکان بین‌المللی برگزار شدن دوره‌های بعدی «روایت شهر» بیان کرد: مشهد این ظرفیت را دارد که فارغ از نگاه بومی روایت شود؛ از این رو شاید در فاز بعدی «روایت شهر» به سمت همکاری با فیلم‌سازهایی

که از کشورها همسایه هستند یا دیمان با آن‌ها مشترک است حرکت کنیم. موسوی مهر در براس مرحله اول، فیلم نامه‌های برتر نیز توضیح داد: ما براسه استانداردهای مدنظرمان فیلم نامه‌های برتر را اعلام و در واقع به نوعی استخوان آن‌ها را تضمین می‌کنیم اما آثاری که در دایره انتخاب ما نباشند هم در معرض انتخاب نهادهای دیگر قرار می‌گیرند و به‌اشتراک گذاشته می‌شوند. او در پایان صحبت‌هایش از برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌ها و دو بخش «شهربانو» و «خلاق» بعد از پایان ماه فروردین خبر داد.

فخمی

تنشست خبری رویداد «روایت شهر» که این روزها توسط مؤسسه فرهنگی شهرآرا برگزار می‌شود، صبح روز گذشته با حضور سید میثم موسوی مهر، مدیرعامل مؤسسه فرهنگی شهرآرا، مجید عسکری، رئیس حوزه هنری خراسان رضوی، و مجید ظریف، دبیر هنری این رویداد، در کارخانه نوآوری مشهد برگزار شد.

● اهمیت پرداختن به موضوع زیارت

سید میثم موسوی مهر، مدیرعامل مؤسسه فرهنگی شهریار، در این نشست گفت: ما برای ارتقای سیمای تصویری شهدا^(ع) مسیری به اسم رویداد «روایت شهر» را طراحی کرده‌ایم و سعی کردیم اجزای مختلف چرخه تولید اثر را کنار هم جمع کنیم و به صورت هدفمند در این مسیر پیش برویم. او ادامه داد: در این رویداد بیش از ۷۵۰ سوره مبتنی بر مزیتهای شهدا^(ع) که قابلیت روایت داشت شناسایی شد. ما این سوره‌ها را در چهار بخش «سند»، «خرد» و روایت، «شهریان» و «خلاق» دسته‌بندی کردیم. در این روند، ما دو بخش «مستند» و «خرد» را در خدمت صد نهادهای شهیدی و غیر شهیدی هستیم که قرار است طرح‌ها و ایده‌هایشان را با کمک یکدیگر و استادیارتقا دهند و به‌فیلدنامه قابل ساخت تبدیل کنند. موسوی مهر یادآور شد: ما هشتاد سوره در دو بخش «مستند» و «خرد» روایت کرده‌ایم که بیش از دویست طرح درباره آن‌ها به دبیرخانه رسیده است. مدیرعامل مؤسسه شهریار درباره مشارکت استان‌های مختلف در رویداد «روایت شهر» نیز گفت: بازه استان‌ها جمله خراسان رضوی، تهران، قم، اصفهان، مرکزی، آذربایجان شرقی، یزد، کرمان، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، مازندران، قزوین، بوشهر و زنجان در این طرح شرکت کرده‌اند که نشان می‌دهد موضوعات مرتبط با شهدا به اقبال کشوری و مردمی می‌شود.

و ادامه داد: پرداختن به موضوع حائز اهمیت است، چون شکل موضوع زیارت است و ما نیز اصراً بگذاریم و سعی می کنیم تولید نیز با این نگاه خود همراه کنیم.

نشان دادن مزیت‌های مشهد

موسوی مهر در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به زدنسافت رفتن بخشی از عناصر هویتی مشهد گفت: «روایت شهر» در گام اول به دنبال تثبیت یک خاطره و روایت از یک شخصیت و آیین و عناصر هویتی مختلف است. همان طور که مادر شهر ارمحله تلاش کردیم عناصر هویتی مختلف را روایت کنیم تا اگر در آینده کسی خواست از این شهر به گذشته داشته باشد، به داده‌های مورد نظرش دست پیدا کند. او درباره پرداخت انتقادی به سوزه‌هایی که در «روایت شهر» مطرح شده است، خاطرنشان کرد: «مادر» و «روایت شهر» یک حلقه کنیم و کنیم و فقط؛ روایت

الهام ظریفیان

کارگاه «نقش مهاجرت در هویت مشهد» با حضور دکتر محسن اکبرزاده در حاشیه افتتاحیه رویداد «روایت شهر» روز گذشته در محل کارخانه نوآوری مشهد برگزار شد. ارمینا معمار و شهرساز و استاد دانشگاه است و در گروه معماری و شهرسازی پژوهشکده ثامن فعالیت می‌کند.

شهرها، موجوداتی یکتا و پایدار

اکبرزاده در این کارگاہ با تأکید بر گونه‌های مختلف شهرها، علت شکل‌گیری آن‌ها را مهم‌ترین دلیل تفاوتشان دانست و گفت: بین هر کدام از شهرهای بندری، معدنی، کارگری، شهرهایی که مبتنی بر یک مأموریت ژئوپولیتیک یا سیاسی شکل گرفته‌اند یا شهرهایی که مهم‌ترین مسئله مأموریتی‌شان سکونت خدمات است، تفاوت وجود دارد. هرکدام از این شهرها از نظر ماهیت با هم تفاوت دارند.

او در ادامه با توصیف ویژگی‌های شهرها افزود: شهرها موجوداتی یکتایی هستند. شهرها همچنین بسیار پایدار هستند. تاریخ را که مرور کنیم، می‌بینیم شهرها زیاد، به وجود آمده‌اند، اما شهرها، کم، بوده‌اند که

از بین رفته‌اند. شاید دو یا سه شهر داشته باشیم که به مقیاس‌های منطقه ابر شهری (مگا پولیسی) رسیدگی یافته و به علت سبیل یا زلزله در مقیاس بزرگ از بین رفته باشند. تقریباً تنها شهرهایی که از دوره نوشنگی به بعد باقی مانده‌اند، کم‌فروغ یا فروغ، هنوز در نقشه جغرافیایی وجود دارند؛ بنابراین ما از موجودی با قدمتی نزدیک به قدمت انسان صحبت می‌کنیم که دارای پایداری و جدی بسیار بالا و ژنتیک منحصر به فردی است. در چنین وضعیتی روایت کردن یک شهر ساخته‌شده خاص، خاصه دارد.

این استاد دانشگاه، مشهد را از این نظر که تاریخ تولد دارد، دارای تفاوتی بنیادین با همه شهرهای ایران دانست و گفت: روافع از وقتی که حضرت امام رضا(ع) آن دُفن می شوند، مشهد به دنیا می آید. این تغییر شکل و کنار هم قرار گرفتن روستا، یک دستور حکومتی یا یک مصوبه شورای عالی شهرسازی ایجاد نشده است، به محض اینکه اداآمتندان حضرت زهرا(س) در همان روزهای نخستین بعد از شهادت ایشان به اینجا مراجعه کردند و هنگام تصمیم گرفتند در شاد توست برجسته کنند به وجود ادها است. او افزود: با فاصله بعد از

از شکل گرفتن مشهد، جریانی به وجود آمد که با ایجاد سکونت، کسب و معیشت و دایره‌های مختلف اجتماعی از زیارت پشتیبانی کند. این جریان شروع به شکل دادن مشهد از دور حرم کرد، بنابراین این شهر نقطه زمانی و مکانی آغازین توسعه دارد، که علت شکل گیری آن است. شکل پایدار تر مشخصه شهری زمانی اتفاق می افتد که منطق بر دلایل شکل گیری اولیه یک شهر باشد. هر نوع مداخله ای که با علت اولیه شکل گیری یک شهر همخوانی نداشته باشد، توسعه ای است که با خودش حذف می شود بر در صورت باقی ماندن صدمه مستمر به آن شهر وارد می کند.

● مشارکت پذیری بالای آدم‌ها در مشهد

اکبر زاده، ر‌ا‌د‌ه‌ به نقش‌پذیری متفاوت آدم‌ها در مشهد اشاره کرد و گفت: بافت اطراف حرم مشهد به اعلام بنیاد شهید و ا‌م‌ا‌ا‌ر ا‌ش‌گ‌را ا‌ن‌ر ا‌م‌ت‌رین بافت دارای خانواده شهید در محدوده ایران است. مفهوم ایران در ذهن یک مشهدی در مقیاس جغرافیایی چیست که این آدم که در دورترین فاصله جغرافیایی با محدوده جنگ زندگی می‌کند و هیچ جای زندگی‌اش در گریان موضوع نیست و حتی کسب و کارش را می‌تواند در این فرصت رونق بدهد، چنین مشتاق به رفتن به حبیبه جنگ است؟

دکتر محسن اکبرزاده در کارگاه «نقش مهاجرت در هویت مشهد» رویداد «روایت شهر»:

حل معمای مشهد حل معمای جامعه ایرانی است

می‌کند، در حالی که بازار سوغات مشهد سه یا چهار شغل را درگیر می‌کند، یعنی هرچیزی در اینجا خیلی زود را تولید به عرضه می‌کند. بازه کنش‌های اجتماعی همکاران در اینجا کوتاه‌تر است. اما بازه کنش‌های مفیده‌مان به علت نقطه مشترکی که ثقل فعالیت‌های اقتصادی اجتماعی فرهنگی هویتی است و مانند یک آهنربای تمدنی آدم‌های مختلف از نژادهای مختلف را جذب کرده است، این‌فوقی‌تر است. از این نظر رمزگشایی از دوازده شهری مشهد باید پژوهش‌محور باشد. او تأکید کرد: دشمنی توانیاد با یک‌طرفه و فرضیه‌سختی را در این روایت مطرح کنید که همگان سر چپ‌اند. و شما را تأیید کنید، چون مخالفان و مثال‌های نقض بسیاری خواهید داشت. پیدا کردن زاویه مؤثری که داستان شما را پایا کند، یعنی همگان را با بی‌پندرد و در یک بازه زمانی مشخص، هر‌ک‌ن مخاطب تأثیر بگذارد، کار پیچیده‌ای است. مشهد معمایی است که حل کردن آن خیلی از معماهای جامعه ایرانی را حل می‌کند.

می‌دانیم که خیلی از صنایع غذایی مشهد در دوره جنگ
تحمیلی رشد کردند. چون باید غذای کشور را تأمین
می‌کردند، با این حال در این شهر این حد از مشارکت
را می‌بینید؛ شهری که شاید دیدگاه فرهنگی درباره
آن این باشد که یک شهر ضد مشارکت است. ولی من
به عنوان کسی که در پنج شهر ایران زندگی و در همه
آن‌ها هیئت برگزار کرده‌ام می‌دانم که در هیچ شهری
به اندازه مشهد سریع نمی‌توانید هیئت برگزار کنید.
و افزود: مشهد یکی از شهرهایی است که در
بالای میان میزبان تغییرات اجتماعی رسمی و روزنامه‌ها را در
کتاب هیئت‌مدیره‌ها دارد و آن‌ها: شما: می‌دهد، فضا:

اقتصادی در آن بسیار رقابتی است. این فضا را اقتصاد مبتنی بر راز ایجاد کرده است.

● رنگینیاں از ادوار شهری مشهد، پژوهش محور باشد

این استاد دانشگاه خطاب به هم‌مندان حاضر در رویداد «روایت شهر» گفت: راز همه این گزاره‌ها همین راز است که مشهدی سخت‌تر از دیگر ایرانی‌هاست. شما خیلی راحت‌تر می‌توانید یک اصفهانی را تحلیل کنید، چون اقتصادی که اقتصاد همکارانه است. مطالعات بازار نشان می‌دهد کسی که در بازار اصفهان سنگ تولید می‌کند و می‌خرد و می‌فروشد، نوبه‌دار است، مثل آن‌هایی که خودشان